

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-294
Karar Sayısı : **12-03/84-23**
Karar Tarihi : 26.01.2012

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Çiğdem TUNÇEL

C. BAŞVURAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Ulusoy Seyahat Nakliyat A.Ş.
Basın Ekspres Yolu Cemal Ulusoy Cad. 34530 Yenibosna/İstanbul
- Kamil Koç Otobüsleri A.Ş.
İnönü Cad. Kamil Koç İş Merkezi No:16 K:4 16230 Osmangazi/Bursa
- Metro Turizm Seyahat Org. ve Ticaret A.Ş.
Büyük İstanbul Otogarı No:54-58 A-1 Kulesi Bayrampaşa/İstanbul
- Çanakkale Truva Turizm Tic. Ltd. Şti.
Atatürk Cad. Nusret Kutlu İşhanı K:4 No:79 Çanakkale

E. DOSYA KONUSU: İstanbul-Çanakkale hattında faaliyet gösteren otobüs firmalarının fiyat birlikteliğine giderek Mayıs-Haziran dönemine göre Eylül ayı başı itibarıyla daha yüksek fiyat uyguladıkları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle, İstanbul-Çanakkale hattında faaliyet gösteren otobüs firmalarının fiyat birlikteliğine gittikleri, bu çerçevede 2011 yılının Mayıs-Haziran döneminde 25-40 TL arasında olan bilet fiyatlarının, Eylül ayı başı itibarıyla 40 TL tek fiyat olarak uygulanmaya başladığı iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.09.2011 tarihinde 6423 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 27.09.2011 tarihli ve 2011-4-294/İİ-11-140.MY sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen, 17.01.2012 tarih ve 2011-4-294/ÖA-12-257.MH sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; başvuruya konu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği yönünde bir bulguya ulaşılmadığından, aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "İstanbul-Çanakkale hattı" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Değerlendirme

Başvuru kapsamında raportörlerce bilet fiyatlarının incelenmesi sonucunda, her bir teşebbüsün

12-03/84-23

aynı gün içinde dahi farklı fiyatlardan bilet sattığı belirlenmiştir. Örneğin, Kamil Koç Otobüsleri A.Ş.'nin 15.05.2011 tarihli İstanbul-Çanakkale hattı bilet fiyatları incelendiğinde, toplam 56 biletin 45 adedinin (.....) TL'den, 7 adedinin (.....) TL'den, diğer 3 biletten ikisinin farklı fiyatlardan satıldığı, bir biletin ise ücretsiz verildiği görülmektedir. Şikayete konu teşebbüsler bilet fiyatlarındaki bu farklılıkları, yolcunun bileti alma anındaki pazarlık isteğine, biletin satın alındığı mecraya, Karayolu Taşıma Yönetmeliği ile tanınan %30 oranında indirim yapma imkanına ve yolcu sadakat indirimi programları çerçevesinde yolcuların faydalandıkları indirimlere bağlamaktadırlar. Nitekim sefer tarihleri itibarıyla söz konusu teşebbüslerin en fazla sayıda bilet sattıkları fiyatlar incelendiğinde -ki bu fiyatlar genelde herhangi bir indirim uygulanmamış olan ve ilan edilen fiyatlardır- bir fiyat birlikteliğinden bahsetmek mümkün değildir.

Teşebbüslerin uyguladıkları fiyatlar arasındaki tek paralellik, yaz aylarındaki fiyat yükselişlerinde görülmektedir. Ancak sektörün yapısı gereği, talebin canlandığı yaz sezonunda kapasite sınırlılığı sebebiyle fiyatlarda eş zamanlı hareketler gözlenmesi iktisadi açıdan açıklanabilir bir durumdur.

Öte yandan, ilgili pazarda verilen hizmet homojendir. Diğer bir ifadeyle otobüs firmalarının benzer araçlarla, benzer ikramlarla aynı hareket noktasından kalkarak aynı varış noktasına ulaştıkları görülmektedir. Böylece yolcuların tercihlerini belirleyen temel unsur bilet bedelleri olmaktadır. Teorik olarak, kapasite kısıtı bulunmayan firmanın düşük fiyat vermesi durumunda yolcuların tamamına hizmet vereceği söylenebilir. Buna göre, yapılan bir indirim takiben diğer firma veya firmalar aynı fiyat seviyesine inmek veya piyasadan çıkmak arasında seçim yapmak zorunda kalmaktadırlar. Diğer bir ifadeyle, piyasanın oligopolistik yapısı nedeniyle, ilgili pazarda çok farklı fiyat seviyelerinin uygulanması mümkün değildir.

Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmelerden görüldüğü üzere, İstanbul-Çanakkale hattında faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyat birlikteliğine giderek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerini gösteren herhangi bir bulguya ulaşılmamıştır. Bu çerçevede, dosya konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen Rapor'a ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.